U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **V. S.,** zastoupený JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Žitná 45, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 3. 2010, č. j. 63 Az 35/2009 – 40,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 9. 3. 2010, č. j. 63 Az 35/2009 – 40 zamítl žalobu proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 18. 6. 2009, č. j. OAM-374/VL-18-08-2009, kterým byla zamítnuta žádost žalobce (dále jen „stěžovatel“) o udělení mezinárodní ochrany podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“).

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost, v níž namítal, že se krajský soud nevypořádal s otázkou nebezpečí vážné újmy a nemožnosti využít ochrany státu, jehož je cizinec občanem. Podle stěžovatele nebylo zkoumáno, zda mu nehrozí vážná újma v zemi původu a proč nemohl požádat o ochranu státu, jehož je občanem. Stěžovatel uvedl, že vybral z pokladny v zaměstnání 700 hřiven a vedoucí jej vyzval, aby peníze vrátil a ze zaměstnání jej propustil. Poté jej tři neznámí lidé zbili. Stěžovatel považuje za nepřezkoumatelné vypořádání se s jeho námitkami, které krajský soud posoudil jako obecné a nekonkrétní. V kasační stížnosti stěžovatel také žádal, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že kasační stížnost se týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může vyvstat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu, aby uvedl, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

V souvislosti s tvrzením stěžovatele o nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu se Nejvyšší správní soud vyjadřoval v řadě svých rozhodnutích, např. v rozsudcích ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publikovaný pod č. 589/2005 Sb.NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb.NSS a ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publikovaný pod č. 787/2006 Sb.NSS. Krajský soud přezkoumal rozhodnutí ministerstva v rámci stěžovatelem uplatněných žalobních bodů a své závěry řádně odůvodnil. Pokud některé námitky vypořádal kuse, bylo to způsobeno tím, že stěžovatel formuloval některé žalobní body týkající se případných důvodů pro udělení azylu i doplňkové ochrany velmi obecně.

Stěžovatel namítal, že byl vystaven hrozbě vážné újmy ze strany soukromé osoby (jednání věřitele, kterému dlužil finanční prostředky), ovšem nepokusil se obrátit na příslušné orgány policie, případně na jiné orgány veřejné moci s žádostí o poskytnutí ochrany.

Ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu má stát povinnost nevrátit cizince na území státu, ve kterém mu hrozí nelidské zacházení (*Chahal proti Spojenému království*, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 15. 11. 1996, stížnost č. 22414/93, § 74; srov. rovněž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 23/2007 - 64, publikovaný pod. č. 1336/2007 Sb. NSS), a je zcela irelevantní, je-li původcem zacházení stát či nestátní subjekt (*Ahmed proti Rakousku*, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 17. 12. 1996, stížnost č. 25964/94; srov. rovněž rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2007 - 57 a ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, oba dostupné na www.nssoud.cz). V souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva musí zacházení se stěžovatelem dosáhnout dostatečného stupně intenzity, aby mohlo být považováno za mučení, nelidské či ponižující zacházení (*Cruz Varas a ostatní proti Švédsku*, rozsudek ze dne 20. 3. 1991, stížnost č. 15576/89, § 83). Podle názoru Nejvyššího správního soudu tohoto prahu v projednávaném případě zjevně nebylo dosaženo. Pro účely ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu je dále nutno prokázat „důvodné obavy, že pokud by byl [stěžovatel] vrácen [na Ukrajinu], by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy“, což rovněž vyplývá z judikatury Evropského soudu pro lidská práva k čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publ. pod č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“), srov. (*HLR proti Francii*, rozsudek ze dne 29. 4. 1997, stížnost č. 24573/94, § 40-44). V daném případě obavy stěžovatele důvodné nejsou, neboť stěžovatel svá tvrzení nepodložil dostatečně přesvědčivými důkazy, uplynula dlouhá doba od předmětného incidentu (poté, co stěžovatele tři neznámí lidé zbili, přicestoval do České republiky již dne 2. 8. 2007) a stěžovatel se nepokusil přestěhovat do jiné části Ukrajiny. Stěžovatel tak neunesl důkazní břemeno vyžadované čl. 3 Úmluvy. Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že stěžovateli nehrozí v případě návratu na Ukrajinu vážná újma ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.

Krajský soud proto nepochybil, pokud dospěl k závěru, že nebylo zjištěno, že by stěžovateli v případě návratu do vlasti hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle citovaného ustanovení a že nemůže využít ochrany státu, jehož je občanem. Námitka stěžovatele, že se krajský soud nevypořádal s otázkou nebezpečí vážné újmy a nemožnosti využít ochrany státu, tak není důvodná.

K otázce původců vážné újmy a k otázce dostupnosti ochrany v zemi původu se již Nejvyšší správní soud opakovaně vyjádřil, a to mimo jiné v rozsudcích ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, dostupný na www.nssoud.cz, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publikovaný pod č. 1749/2009 Sb. NSS, ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62, dostupný na www.nssoud.cz a ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008 - 101, publikovaný pod č. 1806/2009 Sb. NSS. Z citované judikatury vyplývá, že jde-li při zvažování důvodů pro udělení doplňkové ochrany o původce vážné újmy z okruhu soukromých osob, musí se postižená osoba v zásadě vždy obrátit nejprve se žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto

orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout. V případě Ukrajiny se o takovou zjevnou situaci nejedná.

V daném případě je rovněž třeba zdůraznit, že stěžovatel nepožádal o mezinárodní ochranu při příjezdu do České republiky, ale až poté, kdy se na jejím územní nelegálně zdržoval tři roky a bylo mu uděleno správní vyhoštění. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2007, č. j. 3 Azs 119/2004 – 50, dostupný na www.nssoud.cz „žádost o udělení azylu podaná až po určité době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, znamená přinejmenším nepřímý důkaz toho, že stěžovatel situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě“.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. I přesto, že stěžovatel uváděl důvody přijatelnosti, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje jeho vlastní zájmy.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nepřijatelnou podle ust. § 104a s. ř. s. odmítl.

Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože podání kasační stížnosti má odkladný účinek ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. června 2010

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu